

Fra musikk til språk

Elin Thoresen og
Inger-Lisa Møen

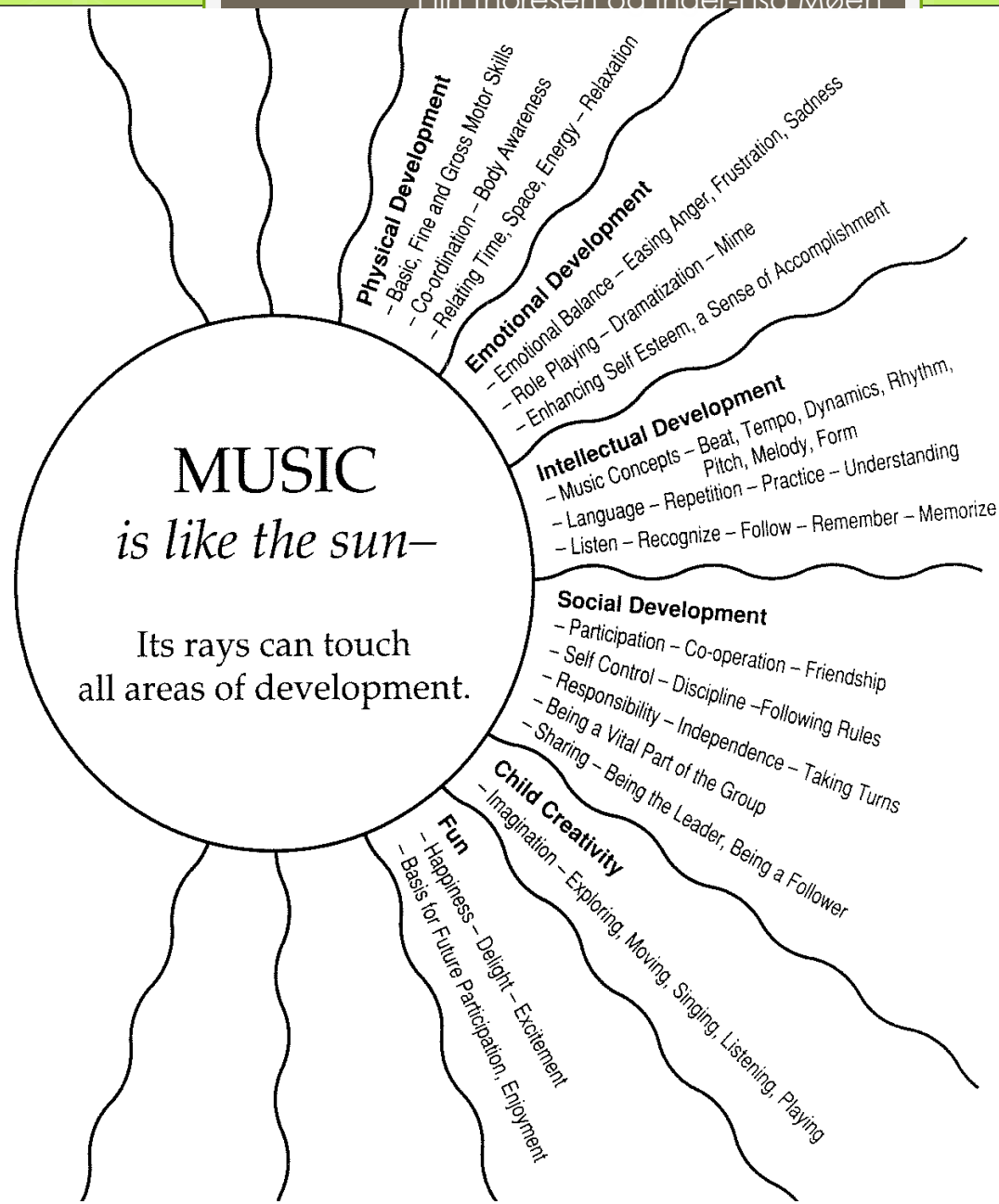
Fra Musikk til Språk

Første Fellessamling
17. oktober 2012

Musikk og Språk

- Hva er det med disse to uttrykkene som gjør dem passende å føre sammen i et prosjekt?

Child development through music (Wood, D. 1995)

Hvorfor musikk som språkstimulering?

- Motivasjon gjennom opplevelse, følelsesmessig engasjement og oppmerksomhet.
- Lydside og Innholdsside ved språket.
- Lydsiden sanses best av små barn

På småbarnsavdelingen i en mottaksbarnehage synger de mye med barna. Personalet bruker også spontansang om det de gjør. Eva sang blant annet «vaske hender, vaske hender», mens hun hjalp barna med håndvasken. Hamza hadde ennå ikke sagt noe på norsk. Men en dag hørte personalet at han sang om og om igjen for seg selv: «vaske hender, vaske hender»

Fra «Temahefte om språkmiljø og språkstimulering i barnehagen»
(kunnskapsdepartementet 2009)

Fellestrekk mellom musikk og språk:

- rytme (herunder puls og tempo)
- dynamikk
- artikulasjon,
- frasering,
- form

Arbeidsmåter

Å arbeide med de musikalske sidene ved språket gir barna «Språklig bevissthet».

- Rytmen i språket: ba-nan
- Lydsetting av ord
- Rim og regler

Rim og Regler

- Kan lære lengre remser av ord i en sang eller regle enn ved vanlig tale.
- Lærer først betonte ord og rimord.
- Vi kan lære sanger/regler på fremmede språk uten å kunne språket! (Imitasjon, gjentaking, etterligning – musikalske virkemidler)
- Det er viktig å stimulere det prosodiske i språket
Gjennom: Rim, regler, sanger, rytmer osv.

- Rim og regler gir grunnlag for barnas egen lek med ord. Inspirerer og gir repertoar å leke seg med. Barna videreutvikler ordremsene.

Tripp og gå

Tripp og gå

Hiv og hå

Opp og ned

Til og frå

Å spille

Å trille

Skikkelig på nippet

Så, lykkelig tripp – og Gå!

- Bevegelse for å tydeliggjøre språket
- Lyttetrening
- Fra lyder til tegn – «førskrivning»
- Rammen: Lek og gode opplevelser.
 - En reise? En tur?
 - En dag i barnehagen?
- Synge sanger

Musikk for å forebygge språkvansker:

- En har funnet sammenhenger mellom arbeid med musikalske elementer og arbeid med barn med dysleksi.
- Arbeid med lytting og diskriminering
- Tonehøyde, rytmen i språket. Sammenheng mellom lyd og tegn.
- Down Syndrom: Arbeid med rytmetrening og sang har vært en metode for å styrke språket.

- "Ved at arbeide rytmisk med ordet ved hjelp af en tromme giver vi barnet en mulighet for at opdage ordets struktur. Eftersom trommeslagene stimulerer bevegelsessansen, kan vi forstærke ordet med bevegelser. I arbeidet med betonedde og ubetonedde stavelser omsættes ordets struktur i gå- og løbebevegelser, ...Ordet bliver mer og mer barnets eget ord, eftersom det opleves i kroppen"

(Jederlund, 2003;99)

Fra tekst til musikk:

- Ferdig tekst eller barnas tekst.
- Finne lyder i teksten. Tenkt kreativt! La barna delta med forslag
- Lage et lite ostinat ut fra en tekstrytme. – brukes som forspill, mellomspill, etterspill.
- Evt fri improvisasjon på pentaton xylofon.
- Rytmer i teksten kan spilles på rytmeinstrument.

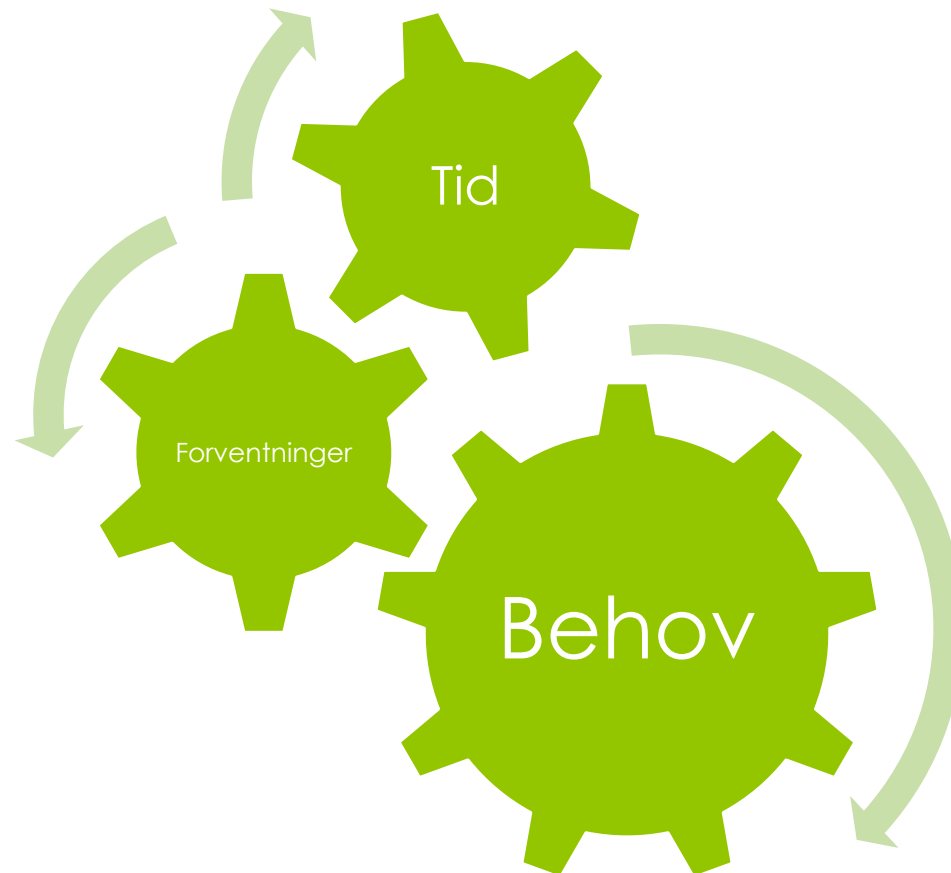
Skriftlig tekst - blir til lydlig tekst – blir til en komposisjon!

- [http://www.nynorsksenteret.no/nyn/ressur
sbase-for-skulen/nynorsk-for-dei-
minste/fagstoff-og-
bakgrunnsartiklar/komponering-og-
sprakopplaering](http://www.nynorsksenteret.no/nyn/ressur
sbase-for-skulen/nynorsk-for-dei-
minste/fagstoff-og-
bakgrunnsartiklar/komponering-og-
sprakopplaering)

Musisk pedagogikk:

- Må ikke bare være flink i musikk.
- Å kommunisere musisk i hverdagen. Bruke stemmen, kroppen til å kommunisere.
- Ta barnas initiativ.

Våre rammer.....

Mål for prosjektet.....

- Å gjøre den voksne **trygg** på
 - å kunne utøve musikk i enkel grad
 - å kunne sette i gang enkle musikkaktiviteter
 - å bruke egen stemme i sang og fortelling
- Å gi en innfallsvinkel i arbeidet med barn med norsk som andrespråk.
- Bli trygg på å begrunne hvorfor musikk og språk hører sammen

Veien blir til mens vi går.....

- Åpen kommunikasjon.....
- Vi skal øke kompetansen og senke terskelen.....
- Gode planer og klare planer gjøre det lettere å
 - Veilede
 - Sikre en felles forståelse av prosessen

Hva ønsker dere? (utdrag av søknadene)

- Å styrke det flerkulturelle perspektivet
- Å styrke arbeidet med språkstimulering
- Å stimulere til språklek og samtaler
- Å heve kompetansen i musikk, drama og personalgruppen
- Å prøve nye metoder i språkarbeidet
- Å finne frem «den engasjerte voksne»
- Å reflektere over egen praksis
- Å lettere kunne by på seg selv
- Å kunne bruke musikk som støtte til språk og kommunikasjon
- Å lære noe om hvordan musikk kan bidra til større språkforståelse
-

God planlegging

- Lag en prosjektmappe.....
- Lag en prosjektskisse.....
- Sett av tid til refleksjon og evaluering på personalmøter og avdelingsmøter
- Gi innspill!
- Være mottagelig for innspill!
- Målet er å gjøre hverandre bedre.....

Prosjektskisse.....(med utg.pkt i søknaden til Tertnesparken bhg.)

- Status i dag – hva er vi god på?
- Hovedmål for prosjektet – hva ønsker vi?
- Hovedfokus – i hvilke sammenhenger skal det skje?
- Begrunnelse – hvorfor er dette viktig?
- Teoretisk forankring – hvem støtter vi oss på?
- Hovedmål for de voksne – hva skal vi bli bedre på?
- Holdnings- og handlingsmål – hva kreves for at målet skal nås?
- Ferdighetsmål – hva ønsker jeg å lære?
- Metoder/tiltak for gjennomføring – hvordan skal vi sikre at målet blir nådd?
- Dokumentasjon/refleksjonsverktøy – evaluering underveis og til slutt....
- Ansvar – hvem er ansvarlig for hva?

Fremdriftsplan.....

	Hva (Gjøremaal)	Hvem	Hvor	Ansvar
Okt	Første fellessamling: <ul style="list-style-type: none"> - Informasjon - Praktiske aktiviteter: Musikk og Muntlig fortelling - Kartlegging/samtale 	Felles for alle deltagerne	Fagavdeling Barnehage & Skole i Nøstegaten.	Elin Thoresen Inger-Lisa Møen
Nov	Andre fellessamling: <ul style="list-style-type: none"> - Musikkaktiviteter - Utveksling av ideer og planer 	Felles for alle deltagerne	Fagavdeling Barnehage & Skole i Nøstegaten.	Elin Thoresen Inger-Lisa Møen Laila Therese Bøen Adele Duus
Des	Planlegging og gjennomføring av samlinger som fokuserer på musikk og språk – begynnende fokus	Prosjektdeltagerne	I alle de 9 barnehagene	Prosjektdeltagerne
Jan	Inspirasjonsdager i barnehagen	Laila Therese Bøen	Tidspunkt avtales med den enkelte barnehage.	Laila Therese Bøen
	Evaluering og Veiledning	Prosjektdeltagerne Elin Thoresen Inger-Lisa Møen	I alle de 9 barnehagene	Prosjektdeltagerne Elin Thoresen Inger-Lisa Møen

	Hva (gjøremål)	Hvem	Hva	Ansvar
Feb	Inspirasjonsdager i barnehagen	Adele Duus	Tidspunkt avtales med den enkelte barnehage.	Adele Duus
	Planlegging og gjennomføring av samlinger som fokuserer på musikk og språk – utvidet fokus	Prosjektdeltagerne	I alle de 9 barnehagene	Prosjektdeltagerne
Mars	Evaluering og Veiledning	Prosjektdeltagerne Elin Thoresen Inger-Lisa Møen	Etter avtale	Prosjektdeltagerne Elin Thoresen Inger-Lisa Møen
	Inspirasjonsdager i barnehagen	Laila Therese Bøen	Tidspunkt avtales med den enkelte barnehage.	Laila Therese Bøen
April	Tredje fellessamling «Om å formidle» - Metoder for prosjektpresentasjon	Felles for alle deltagerne	Fagavdeling Barnehage & Skole i Nøstegaten.	Adele Duus Inger-Lisa Møen Elin Thoresen
Mai	Prosjektavslutning og evalueringsprosesser i den enkelte barnehage.	Prosjektdeltagerne	I alle de 9 barnehagene	Prosjektdeltagerne
Juni	Fjerde fellessamling Oppsummering og Presentasjon av prosjekt.	Prosjektdeltagerne	Fagavdeling Barnehage & Skole i Nøstegaten.	Bergen Kommune Prosjektdeltagere Inger-Lisa Møen Elin Thoresen

Læringsløyfe.....

- «Vi er ikke faset.....»
- Proessorientert læringsyn...
- Vi skal dra nytte av at vi har ulike erfaringer

*Den som slutter å bli bedre,
slutter å være bra.*

Forutsetninger....

- ◉ Deltagende voksne....aktiv-aktiv, ikke passiv-aktiv!
- ◉ Deltagere som stiller spørsmål.....
- ◉ Deltagere som utfordrer....

Refleksjonsverktøy.....

- Gjort – Lært – Lurt som metode (Tom Tiller, 1999)
- Dagbok, loggbok eller refleksjonsnotater brukes som hjelpemidler....

OVERSKRIFT (TITTEL PÅ PROSJEKTET)

Hovedmål:

Delmål:

Gjort	Lært	Lurt

Vi spør.....

1. Hva gir deg trygghet til å utøve musikk i barnegruppen?
2. Hva håper du at prosjektet kan tilføre barnehagen?

Så må vi ikke glemme.....

- Ressursliste litteratur
- Kompendium: Musikk og Språk
- Facebookside? *Prosjekt «Fra Musikk til Språk»*
- Inger-Lisa kjøper instrumenter til dere.....
- Fotografering i barnehagen....
- Boktips: Nordli, W.& Thormodsæter, B.M.S.(2010). *Tilstedeværende voksne – medvirkende barn. Endringsarbeid i barnehagen*. Høyskoleforlaget, Kristiansand.

Neste fellessamling - 28. nov

- Samme tid og sted
- Praktisk musisering med rim, regler og rytmer
v/Musikkpedagog Laila Therese Bøen
- «Skal vi dra til Nordpolen med trampoline eller klatre i trær med sugekopper? Om kunstmøter med barn»
v/Dramapedagog Adele Duus
- Videre arbeid med prosjektskissene for hver barnehage. Forslag sendes til Elin Thoresen innen 20. nov.

et@nla.no

ilm@nla.no